

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้ง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและเพศชาย ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติเรื่องเพศ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นวัยรุ่นชายและหญิงเขาเผ่าม้งที่เป็นโสด อยู่นอกระบบโรงเรียน และมีอายุ ระหว่าง 13-19 ปี และอาศัยอยู่ในจังหวัดตาก

เนื่องจากข้อมูลประชากรวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้ง อายุ 13-19 ปี ของจังหวัดตาก ยังไม่มีข้อมูลจากการสำรวจ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีคาดประมาณประชากรวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้ง จากการคำนวณโดยใช้ฐานข้อมูลประชากรเขาเผ่าม้งของจังหวัดตากที่ได้จากการสำรวจ มีจำนวนทั้งสิ้น 20,437 คน (กองสงเคราะห์ชาวเขา .2538. หน้า 19) และใช้ข้อมูลจากการสำรวจว่ามีประชากรที่มีอายุ 13-19 ปี ร้อยละ 18.6 (ศูนย์วางแผนครอบครัวชาวเขา . 2539 หน้า 12) จึงคาดว่าวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้งของจังหวัดตาก ที่มีอายุ 13-19 ปี มีจำนวน 3,801 คน และใช้ข้อมูลประชากรวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบโรงเรียนจากการสำรวจในพื้นที่เขาเผ่าม้งของบ้านป่าคาเก่า อำเภอพบพระ ที่พบว่า วัยรุ่นที่อายุ 13-19 ปี และอยู่นอกระบบโรงเรียนมี ร้อยละ 28.6 ของวัยรุ่นที่อายุ 13-19 ปีทั้งหมด จึงคาดประมาณว่าวัยรุ่นชายเขาเผ่าม้งที่อายุ 13-19 ปี และอยู่นอกระบบโรงเรียนของจังหวัดตาก มีจำนวน 1,007 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คัดจากการนำค่าขนาดประชากรการคาดประมาณมาพิจารณา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ถือว่าเป็นตัวแทนประชากร ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 คำนวณขนาดของความคลาดเคลื่อนเป็น ร้อยละ 5 และให้สัดส่วนของประชากร เป็น 0.5 (ประกอบ กรรณสูต. 2538 หน้า 357) ได้ขนาดของตัวอย่างประชากร (n) 286 คน และพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

2.1 จากอำเภอที่มีชาวเขาเผ่าม้งอาศัยอยู่ ใน 5 อำเภอของจังหวัดตาก คือ อำเภอเมือง บ้านตาก แม่สอด พบพระ และอุ้มผาง สุ่มพื้นที่มา 1 อำเภอ สุ่มได้อำเภอ พบพระ

2.2 สุ่มหมู่บ้านในแต่ละตำบลของอำเภอพบพระที่มีชาวเขาเผ่าม้ง ใน 4 ตำบล คือ ตำบลช่องแคบ ตำบลคีรีราษฎร์ ตำบลวาลย์ และตำบลรวมไทยพัฒนา ได้หมู่บ้านที่สุ่มได้ คือ

บ้านป่าคาเก่า (ร่มเกล้า 3)	หมู่ 7 ตำบลคีรีราษฎร์
บ้านรวมไทยพัฒนาที่ 19	หมู่ 4 ตำบลช่องแคบ
บ้านรวมไทยพัฒนาที่ 16,17	หมู่ 5 ตำบลวาลย์
บ้านรวมไทยพัฒนาที่ 5,6	หมู่ 1 ตำบลรวมไทยพัฒนา

2.3 กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายและหญิงที่เป็นโสด มีอายุ ระหว่าง 13-19 ปี และอยู่นอกระบบโรงเรียน ทุกคนในหมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง 316 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเนื้อหาที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยข้อมูล 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การย้ายถิ่น

ส่วนที่ 2. ข้อมูลสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยมในเรื่องเพศ

1. สิ่งกระตุ้นทางเพศ มีข้อคำถาม 5 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับการเที่ยวสถานเริงรมณ์ การดื่มสุราหรือของมึนเมา การเสพยาเสพติด การดูหรืออ่านหนังสือปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ และการดูเทปโทรทัศน์ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ เคย และไม่เคย ถ้าตอบเคย ให้ 1 คะแนน ตอบไม่เคย ให้ 0 คะแนน โดยแบ่งระดับของการเกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นทางเพศ ใช้ค่าตามกลุ่ม เป็น 3 ระดับ (คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด/ จำนวนชั้น) คือ

คะแนน 3.33 - 5.00 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นเคยเกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นทางเพศมาก

คะแนน 1.67 - 3.32 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นเคยเกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นทางเพศปานกลาง

คะแนน 0.00 - 1.66 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นเคยเกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นทางเพศน้อย

2. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีข้อคำถาม 4 ข้อที่เกี่ยวข้องกับการที่จะคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในเรื่องเพศ เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ ทำตาม และไม่ทำตาม ถ้าตอบทำตามให้ 1 คะแนน ตอบไม่ทำตามให้ 0 คะแนน โดยแบ่งระดับของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ใช้ค่าตามกลุ่ม เป็น 3 ระดับ (คะแนนสูงสุด -คะแนนต่ำสุด / จำนวนชั้น) คือ

คะแนน 2.67 - 4.00 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นคล้อยตามมาก

คะแนน 1.34 - 2.66 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นคล้อยตามปานกลาง

คะแนน 0.00 - 1.33 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นคล้อยตามน้อย

3. ค่านิยมในเรื่องเพศ มีข้อคำถาม 3 ข้อที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของวัยรุ่นในเรื่องเพศ ที่สอดคล้องกับค่านิยมของชุมชนในเรื่องเพศ เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ถ้าตอบเห็นด้วยให้ 1 คะแนน ตอบไม่เห็นด้วย ให้ 0 คะแนน โดยแบ่งระดับของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ใช้ค่าตามกลุ่มเป็น 2 ระดับ (คะแนนสูงสุด -คะแนนต่ำสุด / จำนวนชั้น) คือ

คะแนน 1.60 - 3.00 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นเห็นด้วยกับค่านิยมของชุมชนมาก

คะแนน 0.00 - 1.33 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นเห็นด้วยกับค่านิยมของชุมชนน้อย

ส่วนที่ 3. ข้อมูลความรู้เรื่องเพศศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลด้านชีววิทยาที่เกี่ยวกับการมีประจำเดือน การหลั่งน้ำอสุจิและการตั้งครรภ์ ด้านสุขวิทยาที่เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ ด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ความต้องการทางเพศ ด้านสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการคุมกำเนิดและการทำแท้ง

แบบวัดเป็นข้อคำถาม และมีคำตอบให้เลือกตอบ 4 ข้อ คำถามทั้งหมดมีจำนวน 18 ข้อ และคำถามแต่ละข้อถ้าเลือกคำตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน ถ้าเลือกคำตอบผิดให้ 0 คะแนน ระดับความรู้เรื่องเพศศึกษาใช้วิธีการวัดแบบอิงเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

ความรู้น้อย คือ ได้คะแนนร้อยละ 59 ลงมา

ความรู้ปานกลาง คือ ได้คะแนนร้อยละ 60-79

ความรู้มาก คือ ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ส่วนที่ 4. แบบวัดเจตคติเรื่องเพศ ใน 3 ด้าน คือ ด้านสังคมวิทยาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศ การเลือกคู่ครอง การแต่งงาน การคุมกำเนิด การปรึกษาเรื่องเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ ด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ความต้องการทางเพศและการดึงดูดความสนใจเพศตรงข้าม และด้านสุขวิทยาเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

แบบวัดเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ประกอบด้วยข้อความที่มีทั้งเจตคติด้านบวกและด้านลบ จำนวน 21 ข้อ โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียวที่คิดว่าตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก ให้คะแนนข้อเลือกดังนี้

เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่แน่ใจ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1	คะแนน

ข้อความด้านลบ ให้คะแนนข้อเลือกดังนี้

เห็นด้วย	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	3	คะแนน

พิสัยของคะแนนในด้านเจตคติเรื่องเพศของวัยรุ่นที่คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 21-63 คะแนน แล้วหารด้วยด้วยจำนวนข้อ จะได้พิสัยของคะแนนที่แท้จริงอยู่ระหว่าง 1-3 คะแนน โดยแบ่งระดับของเจตคติประเมินค่าตามเกณฑ์ เป็น 3 ระดับ (คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด / จำนวนขั้น) คือ

คะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นมีเจตคติเรื่องเพศในเชิงบวก

คะแนนระหว่าง 1.67 - 2.33 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นมีเจตคติเรื่องเพศในเชิงเป็นกลาง

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.66 คะแนน ถือว่าวัยรุ่นมีเจตคติเรื่องเพศในเชิงลบ

ส่วนที่ 5 ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ เป็นข้อมูลด้านประสบการณ์การมีพฤติกรรมทางเพศ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีข้อคำถาม 7 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ คือ เคย และไม่เคย ถ้าตอบเคยให้ 1 คะแนน ตอบไม่เคย ให้ 0 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาแนวคิดทฤษฎี และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้มีความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำตอบแต่ละข้อ เพื่อการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านความรู้เรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศ ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และความตรงในเนื้อหา ในส่วนของบริบทของชาวเขาเผ่าม้งได้ให้นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับชาวเขาเผ่าม้ง และนักวิจัยประจำเผ่าม้งของสถาบันวิจัยชาวเขาเชียงใหม่ตรวจสอบอีกครั้ง
5. ทดสอบแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นชาวเขาเผ่าม้ง ที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มที่จะทำการศึกษจริง และนำผลมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสัมภาษณ์จริง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มวัยรุ่นชาวเขาเผ่าม้งในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุระหว่าง 13-19 ปีทั้งชายและหญิง แล้วนำผลมาหาค่าอำนาจจำแนก วิเคราะห์เป็นรายข้อและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ในส่วนของความรู้เรื่องเพศศึกษา จำนวน 20 ข้อ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของความรู้เรื่องเพศศึกษาเท่ากับ .89 ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายในแต่ละข้อ โดยให้หาค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .2 - .8 เพื่อแยกผู้รู้และไม่รู้เรื่องเพศศึกษาออกจากกัน มีข้อคำถามที่มีค่าน้อยกว่า .2 จำนวน 2 ข้อ และเมื่อพิจารณาในเนื้อหาแล้วยังครบถ้วนจึงตัดข้อคำถามออก เหลือข้อคำถาม 18 ข้อ

2. สำหรับข้อคำถามเจตคติเรื่องเพศ ได้พิจารณาให้ครอบคลุมตามเนื้อหา มีข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ นำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของเจตคติเรื่องเพศเท่ากับ .73 ตัดข้อคำถามบางข้อออกที่มีค่าความเที่ยงต่ำกว่า .1 จำนวน 3 ข้อ เหลือข้อคำถาม 21 ข้อ มีค่าความเที่ยง .76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยและสถานบริการสาธารณสุขชุมชนที่รับผิดชอบพื้นที่เป็นผู้สัมภาษณ์ สำหรับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์และวิธีการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาไทย หรือภาษาท้องถิ่นได้ จะใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เป็นชาวเขาเผ่าม้งเป็นผู้สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ทุกชุดจะมีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลโดยผู้วิจัย ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามเพื่อประกอบผลข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบแนวลึกในกลุ่มวัยรุ่น ผู้นำหมู่บ้าน และพ่อแม่ของวัยรุ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการรวบรวมแบบสัมภาษณ์ที่ได้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลมาลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย Cramer's V และทดสอบนัยสำคัญความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติ ไคว-สแควร์ (Chi-Square Test)